

Nr 60.

Av herr **Bäckström m. fl.**, *angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag ifråga om understöd utan fattigvårds karaktär åt barn till ensamma mödrar.*

Under forna tider fick den enskilda barmhärtigheten vara nog för att hjälpa de fattiga och nödlidande. I våra dagar har man rätt kräva, att samhället, så långt det är görligt och på ett effektivt sätt, skall åtaga sig denna uppgift. I vårt land råder dock ännu i dessa avseenden högst otillfredsställande förhållanden. Vår fattigvårdslagstiftning är i högsta grad föråldrad och inhuman. Särskilt åldringarna och barnen sakna ett effektivt stöd från samhällets sida.

Många tusen små barn i vårt land svälta och lida nöd, därför att de äro faderlösa eller för att deras fäder försumma sin försörjningsplikt. Tusentals fattiga familjeförsörjare dö årligen, efterlämna hustru och minderåriga barn. Den rena nöden kan måhända under mannens levnad endast med yttersta ansträngning hållas borta från hemmet, vid hans död väntas barnen av svält och umbäranden av alla slag. Visserligen kan något fattigunderstöd erhållas, men detta är i regel alldeles otillräckligt ens för den allra nödortftigaste försörjning. Även om änkan har flera små barn och svaga krafter, måste hon därför, så vitt arbete kan uppbringas, söka sådant för att kunna livnära sig och barnen. Bli år änkan sjuk eller kan hon icke genom eget arbete bidra till sin och barnens försörjning, kommer hon på fattiggården, hemmet upprives och barnen skiljas från modern för att utackorderas i andra hem, eller ock tagas de till fattiggården för att där växa upp i en omgivning, som i regel icke är ägnad att dana goda och nyttiga samhällsmedlemmar. Det måste vara en uppenbar samhällsplikt att på ett värdigare sätt taga vård om dessa samhällets svaga medlemmar, men bortsett härifrån är detta synnerligen betydelsefullt ur samhällets egen synpunkt. Dessa små skola en dag bilda nya hem, deltaga i avgörande av

landets öden, bliva en del av det släkte, som skall taga arvet efter oss, då vår gärning är slutad. Hur detta nya släkte fostras och danas är en samhällsfråga av allra största betydelse.

Vad som här behöves är icke ett rikligare fattigunderstöd. Dessa fattiga, ensamma kvinnor ha rätt att kräva bistånd av samhället, utan att detta skall betraktas som fattighjälpl. Och detta understöd måste vara så pass rikligt, att det kan bereda de oförsörjda barnen tillräckligt uppehälle samt giva modern möjlighet att lämna dem vård och uppfostran.

Vad här sagts om behovet av ett kraftigare ingripande från samhället till hjälp och skydd för de faderlösa fattiga barnen har sin tillämpning även på de barn, som äro födda utom äktenskapet eller vars fäder övergivit moder och barn.

De ogifta barnaföderskornas ställning är i vårt land synnerligen otillfredsställande och lagstiftningen är partisk till männens fördel. Den gamla uppfattningen, att varje kvinna, som föder barn utom äktenskapet, har fört ett lösaktigt leverne, sätter ännu sin prägel på lagstiftningen. Även de, som hysa denna uppfattning, måste dock medgiva, att det är ett vitalt samhällsintresse att barnets fader fullgör sina fadersplikter. Ett vanligt förhållande är dock, att mannen, även då alla sannolikhetskäl tala för att han och ingen annan är barnets fader, inför rätta nekar och måhända även svär sig fri. Även en kvinna, som av mannen i hemlighet fått äktenskapslöfte, har i regel ytterst svårt att förebära sådan bevisning, att denne förklaras vara hennes barns far och ådömes barnuppfostringsbidrag. Det minsta samhället härvidlag borde göra vore väl, att det genom något av sina organ toge sig an den bedragna kvinnans sak och förde hennes talan. Om nu mannen dömes att lämna ett ringa barnuppfostringsbidrag, hjälper detta kvinnan i många fall ändå intet. Barnafadern kan ha relativt goda inkomster men har inga utmättningsbara tillgångar eller ock flyttar han ur landet eller till okänd ort inom landet. Kvinnan får ingen hjälp av sitt barns far. Hon får ensam bära både försörjnings- och uppfostringsbördan likaväl som oförstående människors ringaktning.

Detta är en oförlätlig slapphet från samhällets sida. En frisk och arbetsför mans främsta omsorg måste vara att taga vård om sina barn. Har han icke själv medvetande härom, är det samhällets plikt att bibringa honom en sådan kunskap. De barn, som födas utom äktenskapet, ha det ännu mera bekymmersamt än de verkligt faderlösa barnen. De äro i regel redan vid födelsen föga välkomna, de anses mera som en börda än en gåva. Antingen får fattigvården taga hand om dem redan vid deras spädaste år eller ock komma de till moderns föräldrar eller andra människor. Dessa barn sakna icke endast faders utan oftast, även moders omvårdnad. Svårt

och umbäranden, människors förakt och uppfostran i rännstenen är många av dessa olyckliga barns lott. Kan någon på allvar förundra sig över att många av dem sedan bliva mindre goda samhällsmedlemmar? Motsatsen är nästan mera förvånande. De allra flesta kvinnor, vilka föda barn utom äktenskapet, ha ett varmt modershjärta, som intet högre önskar än att få behålla barnet hos sig eller att åtminstone få det utackorderat i ett gott hem. Det är ett verkligt samhällsintresse att medverka till förverkligande av denna naturliga önskan hos dessa mödrar.

Vad samhället främst bör göra är att hjälpa dessa olyckliga kvinnor till rättvisa gentemot barnafadern. Det är i första hand dennes skyldighet att försörja barnet. Det är en trängande angelägenhet att dessa barn tillförsäkras ett sådant underhåll, att det medgiver icke endast försörjning utan även vård och uppfostran. Detta underhåll bör tillförsäkras dem av det allmänna, men icke som fattigvård utan som lämnat förskott, vilket sedan, såvitt han förmår, skall gäldas av fadern.

Vad vi här föreslå som en angelägen reform kan måhända hos oss synas långt gående, men då bör ihågkommas, att en lagstiftning av sådant innehåll redan är genomförd och fullt verksam i vårt södra grannland Danmark. Där är gällande sedan 1908 »Lov indeholdende Bestemmelser om Børn udenfor Ækteskab og disses Forældre» av den 27 maj 1908 samt sedan den 1 januari 1914 »Lov om Understøttelse till Børn af Enker» av den 29 april 1913.

* * *

Enligt den förra lagen bevakas barnets rätt av myndigheterna och skall såväl ogift moder som övergiven eller frånskild hustru ha rätt att, om hon är i trängande behov och ej utfått bidrag av barnafadern i rätt tid, kunna fordra att det av »Overøvrigheden» bestämda beloppet utbetalas till henne av polismästaren (i Köpenhamn av magistraten) — dock icke för kortare tid än ett halvt år. Modern skall uppvisa en »trangsattest» samt en »leveattest» för barnet, vilken även skall innehålla upplysning, om barnet är utackorderat och i så fall var.¹

¹ Enligt ändring av lagen 1913 skall »trangsattesten» vara försedd med påskrift, huruvida det kan anses lämpligt att utbetala underhållsbidraget till modern. Anses detta ej lämpligt kan i Köpenhamn och Fredriksberg bidraget utbetalas för kortare tid såsom månadsvis eller kvartalsvis genom Magistraten själv eller genom föreningar, som av Magistraten godkännes samt å övriga orter genom »Værgeraadet».

En inskränkning i lagen har vidtagits genom bestämmelserna att rätt till underhållsbidrag bortfaller, ifall modern lever tillsammans med barnets fader eller en annan man, med vilken hon ej är gift, eller får flera utanför äktenskap födda barn, såvida barnet ej är utackorderat, då bidraget utlämnas till fosterföräldrarna.

I Köpenhamn utlämnas bidragen genom magistraten av kommunens kassa och utanför Köpenhamn av polismästaren, som därtill erhåller ett lämpligt förskott av Amtsrepartitionsfonden (för landsrättskretsar), av Kämnerkassen (för köpstäder) eller av den gemensamma kassan (för Bornholm).

Det bidrag, som utlämnas från det offentliga, utbetalas till modern, men om hon har utackorderat barnet, vilket hon är pliktig upplysa om, skola myndigheterna fordra, att hon före utbetalningen ger säkerhet för att utackorderingsavgiften är betald eller att fosterföräldrarna samtycka till att utbetalningen sker till henne. I annat fall kan bidraget utbetalas till den hos vilken barnet är inhyst.

Redan innan barnet är fött, kan modern, försedd med läkare- eller barnmorskeintyg, vända sig till myndigheterna med krav mot fadern.

Det utbetalade bidraget betraktas som en av fadern erhållen fattighjälp. Om den som fader angivna personen senare frikännes, betraktas ett från det offentliga mottaget bidrag som fattigunderstöd till modern.

Faderns bidrag till barnets underhåll är i lagen fastslaget till tre femtedelar. Summan bestämmes enligt moderns ekonomiska villkor, högre eller lägre, allt efter förhållandena. Faderns bidragsplikt räcker till barnets 18:e år, men kan upphöra vid 14 år, om det anses ej längre behövt eller om fadern har äkta barn i denna ålder, som han ej förmår försörja.

Särskilt bidrag kan påläggas fadern vid dop, konfirmation, skolundervisning och fackutbildning, likaså vid sjukdom och begravning. Normalbidraget — d. v. s. det bidrag modern kan fordra få utbetalt av det offentliga, utan hänsyn till, om det av Överövrigheden bestämda beloppet är satt högre — är varierande å olika orter. Normalbidraget lär i Köpenhamn vara 144 kr. under barnets första två levnadsår och under de senare åren 120. Det lägsta normalbidraget å landsbygden lär vara 60 kr. Lagen föreskriver även, att fadern bör bidraga till barnsängsutgifterna samt till moderns underhåll en månad före och en månad efter nedkomsten. Även detta bidrag kan utfås av det offentliga på liknande sätt som underhållsbidraget till barnet.

För uttagande hos barnafadern av ådömt uppfostringsbidrag finnas följande rättsmedel: Utmätning och försäljning på auktion av hans egendom; förbud mot utbetalande av innestående lön. Förbudet verkställs genom att bidragsresolutionen meddelas arbetsgivaren; förbudet får ej gälla det belopp, som är nödvändigt för faderns och hans familjs underhåll. Om arbetsgivaren trots förbudet utbetalar lönen, blir han ersättningskyldig och beloppet kan indrivnas genom utmätning.

Är den, som uppgivits som barnafader, försvunnen, innan bidrags-skyldigheten avgjorts, kan hjälp vid hans efterforskning fordras av polisen. Är han avviken ur landet kan beslag läggas på hans kvarlämnade gods. Är han död, kunna rättsanspråk riktas mot hans bo eller arvingar. Man, som är pliktig lämna bidrag, skall göra anmälan om sin flyttning; underlåter han detta, straffas han med böter från 10 till 100 kronor. Om han haft för avsikt att undandraga sig bidragsplikten, kan han dömas till fängelse eller tvångsarbete i högst två månader.

Vill en man, som är bidragspliktig, lämna landet för längre tid, är han skyldig att ställa säkerhet. I brist på annan säkerhet fordras personlig borgen av två personer. Mot dessa kunna samma tvångsmedel som mot fadern användas. Om det är troligt att fadern, utan att göra rätt för sig eller giva borgen, vill lämna landet, kan fadern genom polisen insättas i »gäldsarrest». Dessa åtgärder kunna dock endast vidtagas till förmån för en förstföderska utom äktenskapet, som tillika under ed utpekar den angivne såsom fader. Utvandringsagenter, som äro medvetna om att dylik person är skyldig bidrag, bliva ansvariga för det belopp, som den utvandrare är skyldig.

Att sitta av de i lag bestämda bidragen skall ske genom fängelse med vanlig fångkost under den fyrdubbla tiden, i stället för fängelse med vatten och bröd. Dock kan Överövrigheden undantagsvis bestämma det senare.

Den man, som blivit pålagd bidrag, kan dock efter barnets födelse föranstalta, att saken ånyo upptages i fall bevisen äro bristande. En moder, som förlorat sin sak, kan väcka nytt åtal, varvid rätten faller slutligt utslag.

Även moder kan i vissa fall av Överövrigheden föpliktagas att lämna ett visst underhållsbidrag till barnet. Bidraget kan uttagas genom utmätning; det kan även avsittas genom fängelse.

Enligt inrikesministerns cirkulär den 24 oktober 1913 innehåller lagen om »Understöttelse til Børn af Enker» följande.

Enligt denna lag äro änkor, som vid behov äro berättigade till att stadigvarande försörjas inom landet och prövas vara behövande, berättigade att uppbära ett understöd av det allmänna, utan fattighjälps verkningar, som bidrag till underhåll och uppfostran av sina äkta barn eller under äktenskapet adopterade barn.

Det är de faderlösa barnen, som samhället härigenom kommer til hjälp. Modern understöddes för barnens skydd, barnlösa änkor omfattas

icke av lagen. En fränskild hustru kan icke efter sin mans död betraktas som hans änka och hennes barn hänföras därför icke under lagen. Däremot bliva förlöpta eller fränseparerade hustrur vid mannens död berättigade att åtnjuta bidrag till barnens underhåll.

Förutom till äkta barn — därunder inbegripna vid föräldrarnas äktenskap legitimerade barn — kan understöd lämnas till ankans under äktenskapet adopterade barn. — Efter lagens lydelse kan det antagas att en änka i analogi med reglerna för äkta barn och adoptivbarn kan erhålla barnbidrag även till sina styvbarn, som hon efter mannens död är pliktig att försörja. För bedömande om en änka är i behov av hjälp, äro i lagen angivna bestämda regler dels om förmögenhet och dels om inkomst.

För att vara behövande må icke förmögenheten överstiga 4,000 kronor med tillägg av 500 kronor för vart barn under 14 år. Vid beräkning av ankans förmögenhet medtagas all hennes fasta och lösa egendom, fordringar, pengar och värdepapper med undantag av möbler, husgeråd, gångkläder och smycken. Inkomsten må icke överstiga två tredjedelar av det för skatt till staten i vidkommande kommun fritagna belopp, dock med tillägg av 100 kronor för vart och ett underhållspliktigt barn under 14 år. Det för statskatt fritagna inkomstbeloppet är i Köpenhamn och Fredriksberg 800 kronor, i köpstadskommunerna och Marstal 700 kronor och i landskommunerna 600 kronor. I landskommuner med stadsmässig bebyggelse (över 2,000 invånare) 700 kronor.

Det tal, som skall läggas till grund vid beräkning av behovsgränsen bliver:

Köpenhamn och Fredriksberg	533 kr. 33 öre
Provinsköpstäder och Marstal	466 » 66 »
Landskommuner, stadsmässigt bebyggda (över 2,000 invånare)	466 » 66 »
Andra landskommuner	400 » — »

Härtill lägges ett belopp av 100 kr. för vart barn.

Vid beräkning av behovsgränsen för en änka må den tidpunkt läggas till grund, då understödet tilldelades, en efterföljande förändring i förhållandena medför icke obetingat att hennes rätt till understöd upphör. En på landet bosatt änka med en årlig inkomst av 800 kronor och med 4 barn under 14 år (behovsgräns 400 kronor + 4 barn: 400 kronor = 800 kronor) mister sålunda icke sitt understöd till de 3 yngsta barnen därför att det äldsta barnet senare fyller 14 år, trots att änkan, om ett av barnen varit över 14 år vid moderns hänvändelse för erhållande av understöd, skulle ha varit oberättigad att erhålla sådant, då behovsgrän-

sen i sådant fall för henne varit 700 kronor. Undantagsvis, under särskilda omständigheter, ligger det i kommunalstyrelsens skön att avgöra, om en änka, vars förmögenhet och inkomst icke överstiger den efter dessa grunder beräknade behovsgränsen, skall anses för behövande och i förevarande fall, om hon skall hava fullt understöd eller om detta kan ned sättas till hälften.

Understödet utgår med följande fastställda belopp:

100 kronor	årligen	tills	barnet	fyllt	2	år
80	»	»	»	»	12	»
60	»	»	»	»	14	»

Bidraget av 60 kronor årligen kan undantagsvis, när särskilda omständigheter föreligga, utgå tills barnet fyllt 18 år.

Behandling av frågor rörande underhållsbidrag företages av kommunalstyrelsen i den kommun, där ifrågavarande änka fast uppehåller sig. Den kommunalstyrelse, som mottager ansökan om underhållsbidrag, har att undersöka hemmets ekonomiska villkor och övriga förhållanden samt att bestämma, vilket understöd (efter barnets ålder) skall utgå och hur det skall utbetalas. Understödet utbetalas till änkan kvartalsvis, eventuellt månadsvis, i förskott. Det kan bestämmas att för understödet skall anskaffas mat eller kläder till barnet. Av de kommunala myndigheterna skall utövas tillsyn över att bidraget användes på gagneligt sätt för det understödda barnet och kan i sådant hänseende vidkommande änka givas föreskrift av särskild eller allmän karaktär. — Med dessa bestämmelser har man sökt — i överensstämmelse med lagens syfte — att så vitt möjligt tillse att understödet verkligen kommer barnet till godo.

Understödet indrages:

a) När modern ingår nytt äktenskap.

b) När hon veterligt förer en levnad som i allmänna omdömet väcker förargelse (bevislig dryckenskap, förvärv genom otukt eller liknande). Det är vidkommande änkas nuvarande liv, men icke hennes förflutna som vikten lägges på, och bestämmelsen avser blott sådana förhållanden om vilkas förargelseväckande karaktär icke i det allmänna omdömet kan råda tvivel. Den omständigheten allena att änkan har fött barn utanför äktenskapet kan icke avskära henne från understödet till hennes äkta barn.

c) När modern får fattigunderstöd. Härvid undantages dock understöd efter fattiglovens § 44 (läkarehjälp och barnmorskehjälp), § 61 (försörjning av blinda, dövstumma, idioter, sinnessjuka, epileptiker, vanföra, lemlästade, tuberkulösa, skrofulösa och lupuspatienter) och § 63 (fortsatt

hjälp av det allmänna efter sjukkassehjälpens upphörande). De nämnda slagen av hjälp betraktas icke i förhållande till den understödde som fattighjälp och det är att antaga, att offentlig hjälp utan fattighjälps verkan överhuvud icke kan medföra att barnunderstödet upphör. Däremot kommer t. ex. allmän sjukhjälp från fattigvården (medicin, sjukhusuppehåll) att avbryta barnunderstödet, men i fall av sjukdom kan man söka den nödvändiga hjälpen från den kommunala hjälpkassan, varigenom änkan kan bevara understödet till sina barn.

d) När modern får understöd av en hjälpkassa, som mottager tillskott av kommunkassan eller av Köpenhamns understödsförenings kommunala avdelning. — Härifrån undantages dock hjälp av hjälpkassan på grund av moderns eller barnets sjukdom, alltså t. ex. till medicin, sjukhusuppehåll, förplägnad i hemmet under sjukdomen m. m.

Som övergångsbestämmelse föreskriver lagen att änkor, som vid lagens ikraftträdande (den 1 jan. 1914) få understöd av fattigvården, hjälpkassor eller den kommunala avdelningen av Köpenhamns understödsförening, icke på den grund skola vara uteslutna från att inrymmas under lagens bestämmelser.

Utgiften till dessa barnunderstöd gäldas med hälften av staten och hälften av den kommun, där vederbörande änka har »fast ophold». Opholdskommunen utbetalar beloppen till de i densamma boende ankorna som därefter, så vida den understödda änkan är försörjningsberättigad annorstädes, kräver ersättning för tre fjärdedelar från försörjningskommunen eller, om ingen kommun kan anses vara försörjningspliktig, från den offentliga kassa, som enligt lagstiftningens allmänna regler träder i den försörjningspliktiga kommunens ställe.

De viktigaste bestämmelserna i den förra av dessa lagar och hela den senare lagen närslutes denna motion som bilagor.

* * *

En lagstiftning med samma syfte som här refererade danska lagar synes oss med snaraste böra genomföras i vårt land. Denna lagstiftning bör tillförsäkra behövande ankors, fränskilda och övergivna hustrurs barn samt barn till ogifta mödrar, när barnafadern är död, samhälleligt understöd, som icke får ha fattigvårds karaktär, till sådant belopp och under sådan kontroll, att barnen tillförsäkras ett tillfredsställande uppehälle samt beredas nödig vård och uppfostran. Därest fadern lever men ej förmår

eller ock underlåter att sörja för barnets underhåll, bör skyldighet åläggas myndigheterna att bevaka barnets intressen, och bör samhället genom något av sina organ förskottera de medel, som äro behöfliga för att tillförsäkra barnet ett tillfredsställande uppehälle samt nödig vård och uppfostran, vilka förskott sedan, i alla de fall där så ske kan, böra utkrävas av försörjaren och i andra fall gäldas av samhället. De olika kategorier av barn, som sålunda här avses, hava vi i motionens yrkande tillåtit oss sammanfatta under uttrycket ensamma mödrars barn. Detaljerna i en sådan lagstiftning böra bero på en blivande utredning. Huruvida dessa viktiga spörsmål böra göras till föremål för en gemensam eller, som i Danmark, för tvenne olika lagar är av underordnad betydelse, men vad som är synnerligen viktigt är att denna fråga lösas i ett sammanhang och efter enhetliga principer. Vi äro fullt medvetna om att ett genomförande av detta förslag kommer att kräva betydande kostnader. Vi hysa dock den bestämda uppfattningen att de medel, som samhället offrar till uppehälle, vård och uppfostran åt de fattiga och faderlösa barnen, endast är en ofrånkomlig gård av rättvisa och väl använda ur samhällets egen synpunkt. Som redan antytts kunna vi icke framlägga något förslag till lagstiftning i ämnet, utan nödgas hemställa om utredning och förslag till riksdagen.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t måtte utreda, i vilken omfattning och under vilka former understöd, som ej har fattigvårds karaktär, må från det allmänna, eller i vissa fall genom det allmännas medverkan, utgå för att tillförsäkra barn till ensamma mödrar tillfredsställande uppehälle och vård, — samt för riksdagen framlägga förslag i ämnet.

Stockholm den 5 februari 1915.

Helge Bäckström.

Olov Olsson.

A. C. Lindblad.

Bilaga 1.

*Lov indeholdende Bestemmelser om Børn udenfor Ægteskab og disses Forældre
den 27 Maj 1908.*

§ 1.

— — — — —
Ved Afgørelsen af Bidragspligtens Omfang skal det have for Øje, at Barnets Forsørgelse bør ske i Overensstemmelse med Moderens Livsforhold, dog saaledes, at den er forsvarlig og ikke ringere end i gode Plejehjem paa den Egn, hvor Barnet forsørges, men heller ikke udover almindelig gode Middelkaar. Faderens Bidrag bør i Almindelighed sættes til tre Femtedele af samtlige de Udgifter, som Barnets Underhold herefter medfører. Ligesom dog Faderens Bidrag kan sættes lavere, naar Omstændighederne tale derfor, saaledes kan det sættes højere, naar Moderens Kaar ere saadane, at hun maa antages ikke uden betydelig Vanskelighed at kunne udrede den hende paahvilende Del af Forsørgelsesbyrden, og hun ikke udenfor Ægteskab har Børn under 14 Aar med en anden Fader. Dør Moderen, eller forlader hun Landet, eller kan hun ikke findes, vil Faderens Bidrag endog kunne forhøjes saaledes, at fuld Forsørgelsespligt paalægges ham, hvorved det dog bliver at iagttage, at de af Moderen efterladte Midler, saa vidt de tilstrække, skulle anvendes til Barnets Underhold i det Omfang, hvori Forsørgelsen efter foranstaaende Regler vilde paahvile hende. Er Barnet Frugt af en ved Dom fastslaet Kønsmisforbrydelse, paahviler der Faderen fuld Forsørgelsespligt.

Faderens Bidragspligt vedvarer indtil Barnets fyldte 18de Aar, dog at Bidraget kan nedsættes eller bortfalde efter det fyldte 14de Aar, naar det oplyses, at det er blevet helt eller delvis uforment, eller at Faderen har Ægtebørn, som han, om de vare i den Alder, ikke evnede at understøtte.

Særligt Bidrag kan under Anvendelse af foranstaaende Regler paalægges Faderen til Omkostninger ved Barnets Daab og Konfirmation saavel som til Skoleundervisning og faglig Uddannelse. Ligeledes kan særligt Bidrag paalægges i Anledning af Barnets Sygdom eller Begravelse inden dets 18de Aar. De særlige Bidrag til Skoleundervisning og faglig Uddannelse kunne paalægges Faderen i det Omfang, hans økonomiske Forhold tillade, uden Hensyn til Moderens Livsforhold, dog saaledes, at der gives Faderen Lejlighed til at erklære sig derom, og at der, hvis han forlanger det, beskikkes Barnet en Væрге, til hvem disse Bidrag indbetales under Værgens Ansvar for deres Anvendelse i det fastsatte Øjemed.

Bidraget bør i Almindelighed fastsættes højere for de første to Aar end for den senere Tid. Det erlægges forud for hvert Tidsafsnit, for hvilket de enkelte Bidrag ifølge Overøvrighedens Fastsættelse skulle gælde. Dette Tidsafsnit maa ikke overstige $\frac{1}{2}$ Aar. Barnets Død i Tidsafsnittets Løb medfører ikke Fritagelse for nogen Del af det for dette Tidsafsnit gældende Bidrag.

Overøvrigheden kan stødse med fremtidig Virkning forandre et stedfundet Paalæg af Bidrag, naar der fremkommer grundet Begæring derom, dog at Forhøjelse af Faderens Bidrag ikke kan finde sted, uden at han saa vidt muligt har haft Løjlighed til at udtale sig derom.

Er Faderen død før Barnets Fødsel, paahviler Forpligtelsen hans Bo og Arvinger i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 3 og 15, 2det Stykke.

§ 2. Moderen udenfor Ægteskab skal med de Tvangsmidler, som Lovgivningen hjemler for det i § 1 ommeldte Bidrag, kunne fordre Faderen ved Overøvrighedens Beslutning tilpligtet i Overensstemmelse med Grundsætningerne i § 1 at bidrage til Udgifterne ved hendes Barselfærd og til hendes Underhold i 1 Maaned før og 1 Maaned efter Fødslen. Till Fastsættelse af saadant Bidrag udfordres det kun, at Udgiften paa passende Maade er sandsynliggjort for Overøvrigheden. Godtgørelsen ydes, selv om Barselfærden og Barnemoderens Underhold i ovennævnte Tidsrum paa Grund af privates Bistand ikke medføre Omkostninger for Moderen personlig. Har Fattigvæsenet udredet de nævnte Udgifter, indtræder det for disses Vedkommende i Moderens Ret overfor Faderen.

De i denne Paragraf omhandlede Krav om Bidrag kunne gøres gældende, selv om Faderen dør før Barnets Fødsel, og selv om Barnet er dødfødt. Bidragene kunne indkræves efter de for Underholdsbidrag till Børn udenfor Ægteskab foreskrevne Regler.

§ 4. Naar Bidrag, som efter Overøvrighedens Bestemmelse eller Stadfæstelse i Henhold til §§ 1—2 skal udredes af en Mand, der er bleven Fader udenfor Ægteskab, ikke betales i rette Tid, kan Moderen, for saa vidt hun i Trangstilsfælde er berettiget til vedblivende at forsørges her i Landet, ved at fremsætte mundtlig eller skriftlig Begæring derom for Politimesteren i den Retskrets, i hvilken hun opholder sig, i København for Magistraten, fordre Bidraget — Underholdsbidrag til Barnet dog ikke for kortere Tid end $\frac{1}{2}$ Aar — udbetalt af det offentlige, uden at det betragtes som en hende ydet Fattighjælp. Begæringen skal være ledsaget af vedkommende Overøvrighedsbestemmelse eller af Overøvrigheden stadfæstede Forlig eller Overenskomst, saa vidt muligt i behørig forkyndt Stand, og af Leveattest for Barnet, udenfor København tillige af en Attest fra Kommunalbestyrelsen for Moderens Opholdskommune om at hendes Formueforhold og Erhverv ikke tillade hende selv at sørge for Barnets forsvarlige Underhold og Opdragelse. Samtidig maa hun give de til hendes Raadighed staaende Oplysninger om Faderens Opholdssted og Forsørgelsessted. Leveattesten skal indeholde Oplysning om, hvorvidt Barnet er anbragt i Pleje og, i bekræftende Fald, hos hvem.

§ 5. Naar den i den foregaaende Paragraf omhandlede Begæring er behørig fremsat, bliver Bidraget, dog kun med de i § 8 nævnte Beløb, straks forskudsvis at udbetale, for Københavns Vedkommende ved Magistraten af Kommunens Kasse og udenfor København af Politimesteren, der hertil erholder et passende Forskud, for Landretskredsens Vedkommende af Amtsrepartitionsfonden, i Købstæderne af Kæmnerkassen og paa Bornholm af den for Købstæder og Land fælles Kasse. Samtidig afkræve de fornævnte Myndigheder — om fornødent gennem det stedlige Politi — Faderen det skyldige Bidrag, hvorhos der, saafremt det ikke betales ved Afkrævningen, foretages Udpantning for dette, med mindre

det af Politimesteren (i København Magistraten) skønnes, at der ikke herved vil kunne faas Dækning for Beløbet eller nogen Del deraf, hvorom Paategning da skal gøres paa den Overøvrighedsbestemmelse, ved hvilken Bidraget er blevet fastsat eller godkendt. Desuden bliver der af Politiet, for saa vidt ikke Oplysning om Faderens Forsørgelsessted haves, eller Afhøring til Oplysning derom i den nærmeste Tid er sket, hurtigst muligt at optage saadan Afhøring over Faderen, hvilke Oplysninger tilstilles den Myndighed, der har udlagt Beløbet. Denne har derefter at afkræve den Kommune, som efter de foreliggende Oplysninger maa antages at være Faderens Forsørgelseskommune, det udlagte Beløb, der, saafremt Forsørgelsespligten anerkendes, straks skal betales. Henviser den antagne Forsørgelseskommune til en anden Kommune som Forsørgelsessted, rettes Kravet om Betaling til denne. Opnaas der heller ikke herved Betaling, tilstilles udenfor København Sagen den Politimesteren overordnede Amtmand, der foranlediger Forsørgelsesspørgsmaalet afgjort. For Københavns Vedkommende henvender Magistraten sig angaaende Afgørelsen af Forsørgelsesspørgsmaalet til Amtmanden over det Amt, i hvilket den Kommune, der efter Magistratens Skøn har Forsørgelsespligten, er beliggende.

Det Bidrag, som i Henhold til foranstaaende Regel forskudsvis udredes af det offentlige, udbetales Moderen, men har hun sat Barnet i Pleje, hvorom hun er pligtig at give nærmere Oplysning, skal vedkommende Myndighed fordre, at hun forinden Udbetalingen godtgør, at den forfaldne Plejeløn eller anden af Bidraget omfattet Udgift vedrørende Barnet er betalt, eller at Plejeforældrene samtykke i Udbetalingen. I andet Fald kan Bidraget udbetales til den, hos hvem Barnet er anbragt.

§ 6. Foreligger der, naar den i § 4 omhandlede Begæring fremsættes, ingen Oplysninger om Faderens Opholdssted, udbetales Bidraget ikke desto mindre forskudsvis som anført i § 5, og der skal da samtidig foretages Efterlysning af Faderen. Er Efterlysningen forgæves, gøres der herom Paategning paa den paa-gældende Overøvrighedsbestemmelse eller det stadfæstede Forlig (Overenskomst) med Angivelse af, naar Efterlysningen har fundet Sted, og det forskudsvis udbetalte Beløb afkræves den Kommune, som efter de foreliggende Oplysninger maa anses for at være Forsørgelseskommunen. Nægter denne at betale Beløbet, søges Forsørgelsesspørgsmaalet afgjort efter de i § 5 anførte Regler.

Lader det sig ikke oplyse, at Faderen er forsørgelsesberettiget i en bestemt Kommune, eller viser det sig, at han ikke har Forsørgelsesret i nogen Kommune her i Landet, bliver Udgiften at afholde efter Reglerne i Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9de April 1891 § 27, for Færøernes Vedkommende efter Lov om Fattigvæsenet af 10de April 1895 § 42. — Disse Regler komme ligeledes till Anvendelse, dersom Faderen paa det Tidspunkt, Bidraget udbetales, er død eller opholder sig i Udlandet, uanset om dette først senere oplyses. Der skal på den Overøvrighedsbestemmelse eller det stadfæstede Forlig (Overenskomst), der hjemler Moderen Ret til Bidraget, tilføjes eu Anmærkning om hvad der foreligger oplyst om Faderens Død eller Bortrejse til Udlandet.

§ 7. Det i Henhold til foranstaaende Bestemmelser Moderen udbetalte Bidrag betragtes som en Faderen ydet Fattighjælp, naar Udpantning for Beløbet forgæves er foretagen, eller naar vedkommende Myndighed har skønnet, at der ikke ved Udpantning kan faas Dækning for Beløbet, eller i det i § 6 omtalte Tilfælde, at Efterlysning af Faderen har været forgæves, naar der er forløbet en

Maaned, efter at Efterlysningen har fundet Sted. Om denne Hjælp skal vedkommende Myndighed, der forskudsvis har udbetalt Bidraget, give fornøden Underretning til Faderens Opholdskommune, saafremt denne kendes, saa snart dette kan ske. Dersom Faderen er eller senere maatte komme til Stede, kan den Kommune, der har udbetalt Bidraget, forlange, at Afsoning skal ske efter de herom gældende Regler, jfr herved § 19.

§ 8. Den det offentlige ifølge de foregaaende Paragraffer paahvilende Forpligtelse til att utrede de Faderen paahvilende Bidrag kan ikke fordres udstrakt til Bidrag, som ere forfaldne til Betaling 1 Aar eller mere før Begæringen fremsættes, hvorhos Bidraget normeres til tre Femtedele af samtlige de Udgifter, som et Barns Underhold i et godt Plejehjem i paagældende Egn gennemsnitlig medfører, dog uden at Forpligtelsen for vedkommende Myndighed til saa vidt muligt at faa hele Beløbet inddrevet hos Faderen og tilstillet rette vedkommende derved formindskes. Overøvrigheden fastsætter for 5 Aar ad Gangen, hvor store disse Normalbidrag (Underholdsbidrag til Barnet og Bidrag efter § 2) skulle være. Har Barnet i det Tidsrum, for hvilket Underholdsbidrag til dette forlanges, opholdt sig paa flere Steder, hvor Normalbidraget er forskelligt, lægges det Normalbidrag til Grund, der er fastsat i den Overøvrighedskreds, under hvilken den Myndighed, der forskudsvis har udbetalt Bidraget, henhører.

§ 13. Naar ifølge Erklæring fra en autoriseret Læge eller en praktiserende Jordemoder den 6te Svangerskabsmaaned er forløben, kan en udenfor Ægteskab besvangret Kvinde under lagttagelse av de i øvrigt hidtil gældende Regler kræve Sag rejst imod den af hende som Fader sigtede. Vedgaar denne for Retten at være Fader, eller skønner Retten, at fornødent Bevis foreligger, eller fralægger indklagede sig ikke ved Ed at have haft Samleje med Klagerinden i et af Retten efter Sagens Omstændigheder nøjagtig bestemt Tidsrum, eller aflægger Klagerinden, hvor dette efter de i Sager om Underholdsbidrag hidtil fulgte Grundsætninger findes at burde tilstedes hende, Ed paa i et af Retten nøjagtig bestemt Tidsrum at have haft Samleje med den som Fader sigtede og ikke indenfor det saaledes bestemte Tidsrum med andre, fastsætter Overøvrigheden paa dette Grundlag efter Moderens Begæring et passende Beløb til de i § 2 ommeldte Udgifter saavel som Underholdsbidraget til Barnet fra dets Fødsel. Af dette Beløb forfalder Tilskuddet til Udgifterne efter § 2 og Underholdsbidraget for det første Halvaar straks eller til et af Overøvrigheden nærmere bestemt Tidspunkt inden den ventede Fødsel, men tages, naar det er erlagt, i Forvaring av vedkommende Politimester (i København Magistraten), der en passende Tid før den ventede Fødsel udbetaler Tilskuddet til Udgifterne efter § 2. Kommer Barnet levende til Verden, udbetales ogsaa Underholdsbidraget for det første Halvaar Moderen. Overøvrigheden giver derhos Resolutionen Paategning om Barnets Navn og Fødselsdag. Bliver Barnet dødfødt, tilbagebetales det for Barnet bestemte Underholdsbidrag.

Sager af den i det foregaaende Stykke omhandlede Art skulle fremmes med størst mulig Hurtighed. Udsættelse bør kun undtagelsesvis indrømmes og kun for ganske kort Tid, og Ed aflægges under selve Sagen. Indankning for højere Ret af Kendelser og Domme i disse Sager har ikke udsættende Virkning. Den Mand, hvem Bidrag er paalagt, kan derimod efter Barnets Fødsel foranstalte Genoptagelse af Sagen, og saafremt Retten finder, at den tidligere Afgørelse beror paa bristende Forudsætninger, kan han, samtidig med at han frifindes for Betalingen

af de endnu ikke erlagte Bidrag, faa Barnets Moder kendt forpligtet til at tilbagebetale det af ham erlagte. Paa den anden Side kan den Moder, der har tabt den i denne Paragraf omhandlede Sag, efter Fødseln atter rejse Sag om Underholdsbidrag paa sædvanlig Maade. Finder Retten Grundlaget for den tidligere Afgørelse holdbart, afvises Sagen.

De i denne Paragraf omhandlede Bidrag ere Genstand for Udredelse af det offentlige under de Forudsætninger og efter de Regler, der ere fastsatte i §§ 4—8. Dog faar Udredelsen først Fattighjælps Virkning samtidig med at Fattighjælps Virkning første Gang indtræder med Hensyn til et efter Fødselen forfaldent Bidrag. I de i det foregaaende Stykke anførte Tilfælde, hvor den som Fader sigtede Person senere frikendes, betragtes et af det offentlige udredt Bidrag som Fattigunderstøttelse til Moderen. Beløbet godtgøres af hendes Forsørgelseskommune, der, saafremt det viser sig uerholdeligt hos hende, har Krav paa at faa det afholdt i Overensstemmelse med Reglerne i Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9de April 1891 § 27, for Færøernes Vedkommende efter Lov om Fattigvæsenet af 10de April 1895 § 42.

Bilaga 2.

Lov om Understøttelse til Børn af Enker.

Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:
 § 1. Enker, som dertil skønnes at være trængende, skal, saafremt de er berettigede til i Trangstilfælde vedvarende at forsørges her i Landet, have Ret til af det offentlige uden Fattighjælps Virkning at oppebære en Understøttelse som Bidrag til Udgifter ved Underhold og Opdragelse af deres Ægtebørn eller under Ægteskab adopterede Børn.

Trængende anses den Enke for at være, hvis Formue ikke overstiger 4,000 Kr. med et Tillæg af 500 Kr. for hvert Barn under 14 Aar, og hvis Indtægt ikke overstiger Totrediedelen af det for Statskat i vedkommende Kommune i Henhold til Lov Nr. 144 af 8. Juni 1912 § 8, 1ste Stykke, fritagne Beløb, dog med et Tillæg af 100 Kr. for hvert Barn under 14 Aar. Undtagelsesvis, under særlige Omstændigheder, kan det dog ved Kommunalbestyrelsens Skøn afgøres, om en saadan Enke skal anses for trængende, og i bekræftende Tilfælde, om hun skal have den fulde nedenfor nævnte Understøttelse, eller om denne kan nedsættes til Halvdelen.

Understøttelsen ydes med:

100 Kr.	aarlig	indtil	Barnet	har	fyldt	2	Aar,
80	»	»	»	»	»	12	»
60	»	»	»	»	»	14	»

Understøttelsen bortfalder, naar Moderen indgaar nyt Ægteskab, naar hun vitterlig fører et Levned, der i det almindelige Omdømme vækker Forargelse (bevislig Drikfældighed, Erhverv ved Utugt eller lignende), naar hun faar Understøttelse af Fattigvæsenet eller af en Hjælpekasse, der modtager Tilskud af Kommunekassen, eller af den kommunale Afdeling af Københavns Understøttelsesforening. Ligeledes kan Understøttelsen bortfalde, naar hendes økonomiske Kaar væsentlig forbedres ved Tilvækst til hendes Formue eller Indtægt, som ikke hidrører fra hendes eget eller hendes Børns Arbejde.

Understøttelse til Moderen efter Fattiglovens §§ 44, 61 og 63 medfører dog ikke denne Virkning, ej heller Hjælp fra Hjælpekassen eller den kommunale Afdeling af Københavns Understøttelsesforening i Anledning af Sygdom hos Moderen eller Børnene.

Bidraget kan undtagelsesvis, naar særlige Omstændigheder taler derfor, udstrækkes indtil det fyldte 18de Aar.

§ 2. Underholdsbidraget udbetales til vedkommende Enke kvartalsvis, eventuelt maanedsviis, forud, første Gang for det Kvartal eller den Maaned, som følger efter Mandens Død, og sidste Gang for det Kvartal eller den Maaned, hvori Bidraget ophører.

§ 3. Saafremt et Barn er under Fattigvæsenets Forsorg eller er eller bliver taget under Forsorg af Værgeraadsinstitutionen (Lov Nr. 72 af 14. April 1905), kommer det ikke ind under denne Lovs Bestemmelser.

§ 4. Af Udgiften til de her omhandlede Underholdsbidrag udredes Halvdelen af Statskassen, Resten af den Kommune, hvor vedkommende Enke har fast Ophold. De med Købstæder i Henseende til Fattigvæsen forbundne Landdistrikter henføres til vedkommende Købstad.

§ 5. For det Udgiftsbeløb, som en Kommune efter Reglerne i § 4 skal udrede i Egenskab af Opholdskommune, kan der, saafremt den paagældende Enke er forsørgelsesberettiget andetsteds, kræves Erstatning af tre Fjerdedele fra vedkommende Forsørgelseskommune. Er der ingen Kommune, som kan anses for forsørgelsespligtig, godtgøres det ommeldte Udgiftsbeløb af den offentlige Kasse, som efter Lovgivningens almindelige Regler træder i den forsørgelsespligtige Kommunes Sted.

§ 6. En Enkes Erhvervelse af Forsørgelsesret i Opholdskommunen betragtes som hvilende for det Tidsrum, i hvilket der af det offentlige ydes Underholdsbidrag ifølge nærværende Lov til den paagældendes Børn.

§ 7. Samtidig med at Kommunalbestyrelsen, i Henhold til § 32 i Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903, til henholdsvis Indenrigsministeriet og Amtsraadet indsender den i nævnte Paragraf omhandlede Fortegnelse over visse Udgifter (a, b, c og d), medsendes en Opgørelse over hvad Kommunens Udgifter har udgjort efter nærværende Lov (§§ 4 og 5).

Ved Fordelingen af Statstilskuddet i Henhold til førstnævnte Lovs §§ 31, 32 og 33 vil Beløbet være at medtage.

§ 8. Behandling af Sager vedrørende Underholdsbidrag i Henhold til denne Lov foretages af Kommunalbestyrelsen for den Kommune, hvori den paagældende Enke har fast Ophold.

§ 9. Den Kommunalbestyrelse, der modtager Begæring om Underholdsbidrag, maa nøje undersøge det paagældende Hjems økonomiske Vilkaar til Bestemmelse af Trang og øvrige Forhold samt træffe Afgørelse om, hvilket Bidrag

der i hvert enkelt Tilfælde skal ydes, og hvorledes dette skal udbetales. Det er endvidere disse Myndigheders Opgave at føre Tilsyn med at Underholdsbidraget anvendes paa forsvarlig Maade til Gavn for det paagældende Barn. Det kan bestemmes, at der for Bidragsbeløbet skal anskaffes Fødemidler eller Klæder til Barnet.

Ifald et af Kommunalbestyrelsen med Hensyn til Bidragets Anvendelse givet særligt eller almindeligt Paalæg ikke følges, underrettes Værgeraadet om det foreliggende.

Hvor det skjønnes hensigtsmæssigt, kan private Foreninger medvirke ved den undersøgende og tilsynsførende Virksomhed.

§ 10. Udbetalingen af Underholdsbidrag (jfr § 2) sker forskuddsvis af vedkommende Opholdskommuns Kasse, hvorefter Udgiften af den kommunale Bestyrelse anmeldes for Amtet til delvis Godtgørelse efter Lovens § 4. Med Hensyn til eventuel Erstatning fra den forsørjelsespligtige Kommune (jfr § 5) gælder Reglerne i § 48 i Lov Nr. 67 av 9. April 1891.

Amtet indberetter snarest muligt efter Regnskabsaarets Udløb til Indenrigsministeriet, hvilke Beløb der af hver enkelt Kommune er anvendt til Underholdsbidrag ifølge nærværende Lov.

§ 11. Besværinger over de af Kommunalbestyrelsen i Medfør af nærværende Lovtagne Bestemmelser kan ikke indbringes for Domstolene, men forelægges for Overøvrigheden, hvis Afgørelse, for saa vidt Besværingen ikke tages til Følge, er endelig, men i andet Fald af de kommunale Myndigheder kan indankes for Indenrigsministeren.

Kommer Overøvrigheden ved Gennemsynet af Regnskaberne eller paa anden Maade til Kundskab om at der er ydet Understøttelse til dertil uberettigede, eller at Lovens Bestemmelser i andre Henseender er tilsidesatte, har den ligeledes at træffe Afgørelse i Sagen, der dog kan indankes for Indenrigsministeren.

Meningsuligheder mellem Kommunerne indbyrdes i Anledning af de dem i Henhold til denne Lov paahvilende Forpligtelser afgøres i øvrigt af Amtmanden i den Overøvrighedskreds, hvortil den Kommune henhører, mod hvem Forpligtelsen gøres gældende, og for saa vidt det er København, mod hvem Forpligtelse der tvistes, af Indenrigsministeren. De af Amtmændene afgivne Kendelser kan indankes for Indenrigsministeren.

§ 12. Indenrigsministeren udfærdiger nærmere Forskrifter angaaende Affattelsen af Skemaer til Begæringer om Underholdsbidrag samt om den fornødne Regnskabsførelse, Gennemsyn af Regnskaberne m. v.

§ 13. Regeringen bemyndiges til ved kongelig Anordning at sætte denne Lov i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, som ifølge disse øers særlige Forhold måtte findes hensigtsmæssige.

§ 14. Nærværende Lov træder i Kraft den 1. Januar 1914. Enker, som paa dette Tidspunkt faar Understøttelse af Fattigvæsenet, Hjælpekassen eller den kommunale Afdeling af Københavns Understøttelsesforening, skal ikke af den Grund være udelukkede fra at komme ind under denne Lovs Bestemmelser.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.